

"ในท้ทำกรอนุรักษะที่น้มีไ้งานร่งท้นธูริตไ้ไ้บ้านมรอกทองชาติ ในไ้ต้นธู้นล้งไ้ไ้ดีทักมถึงท้ำนงานล้งท้นล้งท้กันมก
เกี้ชวกับนร่งท้นธูริตในมรรณเดธิไทงเรีอ์ล้งท้ทอ์ง ชี้่งเป็นประวัติศาสตร์อันมร่บคุณด่ำยิ์งของประเทศไท้ยไ้"

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพพื้นที่เขานางพันธุรัต อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

● สถานที่ตั้ง

บ้านเขาไม้นวล หมู่ที่ 2 ต.เขาใหญ่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

● ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2537 แท่งหินซึ่งเรียกว่า "โกศนางพันธุรัต" ได้เกิดพังทลายลงมารวมเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ เนื่องมาจากช่วงเวลานั้นฝนได้ตกลงมาหนักเป็นเวลาต่อเนื่อง วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งผ่านเทือกเขาเจ้าลายใหญ่ (เขานางพันธุรัต) ทรงมีพระราชดำรัสถามถึงรายละเอียดการระเบิดหิน และพระองค์ได้ทรงรับสั่งว่า "ใครเป็นเจ้าของการระเบิดภูเขา จะขอให้ยกเลิกการระเบิดได้ไหมอยากรักษาโกศนางพันธุรัตไว้"

โกศนางพันธุรัต ที่ถล่ม

● พระราชดำริ

เมื่อปี พ.ศ.2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง "ให้อนุรักษ์พื้นที่บริเวณเขานางพันธุรัตไว้เป็นมรดกของชาติเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาถึงตำนานที่ได้เล่าสืบต่อกันมาเกี่ยวกับนางพันธุรัตในวรรณคดีไทยเรื่องสังข์ทองซึ่งเป็นวรรณกรรมอันทรงคุณค่ายิ่งต่อประเทศไทย"

● วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดย

■ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาพื้นที่บริเวณเขานางพันธุรัตไว้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยว

■ อนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำ ตลอดจนสัตว์ป่าและพืชพันธุ์ต่างๆ ที่เกื้อหนุนระบบนิเวศที่มีอยู่คงเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป

■ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าโดยเท่าเทียมกันในรูปแบบของวนอุทยาน

■ สร้างงานและรายได้แก่ราษฎรในชุมชนท้องถิ่น

● ประกาศจัดตั้งวนอุทยานเขานางพันธุรัต

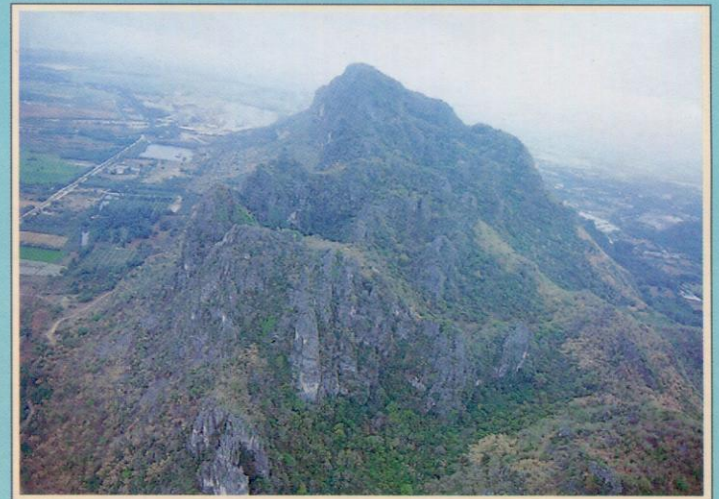
โดยกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (กรมป่าไม้เดิม) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 เนื้อที่ 1,562 ไร่

● สภาพทั่วไปของพื้นที่โครงการ

ลักษณะภูมิประเทศโดยรวมเป็นเทือกเขาหินปูน สภาพป่าประกอบด้วย :

ป่าเบญจพรรณ ลักษณะเป็นป่าโปร่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ พันธุ์ไม้ที่พบเห็น ได้แก่ แคลันดิสุข ไม้รวก อ้อยช้าง มะเกลือ กระพี้จั่น จีว ขันทองพญาบาท แจง ตะขบป่า ตะโก สลัดได เป็นต้น

ป่าดิบแล้ง พบตามบริเวณหุบเขา ดินลักษณะด่ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ มหาพรหม แก้งขี้พระร่วง ข่อย ไทร กร่าง ถ่านไฟผี ไม้ป่า แก้วป่า ปิบ กระโดนแดง หมากเล็กหมากน้อย แสมสาร เป็นต้น

สภาพป่าบริเวณพื้นที่โครงการ

● ชนิดของสัตว์ป่าที่พบ

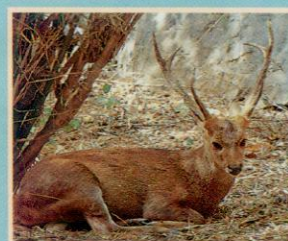
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น ค่างแว่นถิ่นใต้ ลิง อีเห็น เม่น ค้างคาว เป็นต้น

สัตว์ปีก เช่น ไก่ป่า เหยี่ยว นกกาเงนดง นกกระรางหัวขวาน นกเอี้ยงถ้ำ เป็นต้น

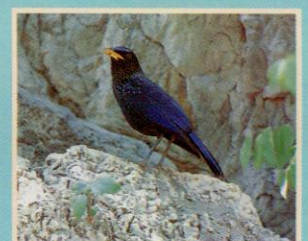
สัตว์เลื้อยคลาน เช่น เต่า กิ้งก่า ตุ๊กแก งู เป็นต้น
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น อึ่งอ่าง คางคก ปาด เป็นต้น

ค่างแว่นถิ่นใต้

เนื้อพรา

นกเอี้ยงถ้ำ

● แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

เมรุนางพันธุรัต

บ่อหูปัวพระสังข์

ชมวิ

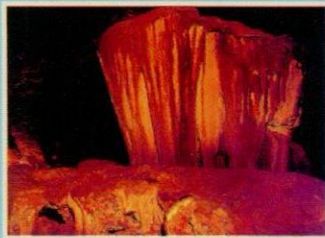
เจดีย์หิน

หุบวังเรือ

ต้นไทรยักษ์บริเวณหุบวังเรือ

ถ้ำมะขม

พานยักษ์ภายในถ้ำมะขม

ชมวิ

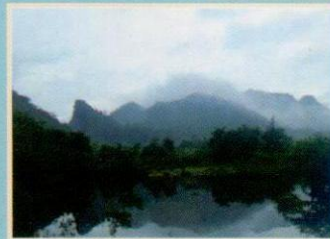
กำแพงเมืองจีน

จุดดูนก

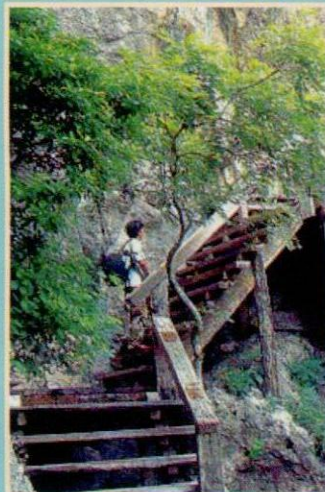
นกกระยางหัวขวาน

จุดชมวิ

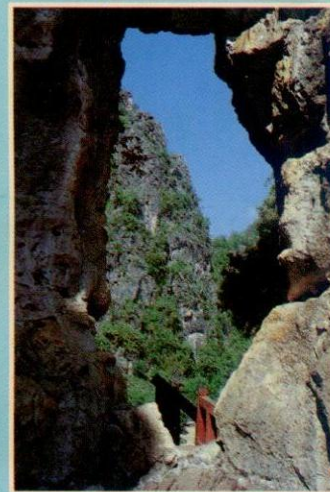

ทะเลหมอก

ทางเดินศึกษาธรรมชาติ

กระเจกนางพันธุรัต

● แหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์

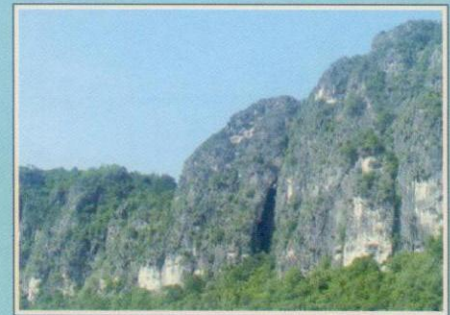
โบราณสถานทุ่งเศรษฐี ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาจอมปราสาทด้านทิศตะวันออก กรมศิลปากรได้ทำการตกแต่งและบูรณะทำให้ทราบรูปแบบของโบราณสถานทุ่งเศรษฐี ว่าเป็นเจดีย์ขนาดใหญ่ก่ออิฐสอดินฉาบปูนเหลือเพียงส่วนฐานและค้นพบวัตถุจำพวกปูนปั้นและโบราณวัตถุอื่นๆ อีกมาก จากหลักฐานที่พบสันนิษฐานได้ว่าโบราณสถานทุ่งเศรษฐีสร้างขึ้นในสมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่12-16)

โบราณสถานทุ่งเศรษฐี

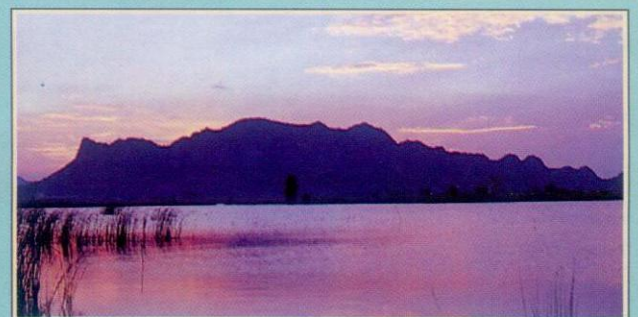
● วรรณคดี ตำนาน "เรื่องสังข์ทอง"

นางพันธุรัตเป็นยักษ์ ได้รับพระสังข์มาเป็นบุตรบุญธรรมโดยนางและบริวารแปลงร่างเป็นมนุษย์ วันหนึ่งพระสังข์ได้เข้าไปในเขตหวงห้าม จึงรู้ว่านางพันธุรัตเป็นยักษ์ก็คิดหลบหนี พระสังข์ได้เข้าไปในเขตหวงห้ามลงไปชุบตัวในบ่อทองเอาชุดเจ้าเงาะและของวิเศษเหาะหนี นางพันธุรัตกลับมาไม่พบพระสังข์ก็ออกตามนางพยายามอ้อนวอนให้พระสังข์กลับ แต่ไม่เป็นผลนางพันธุรัตเสียใจจนอกแตกตาย

อกแตกตาย

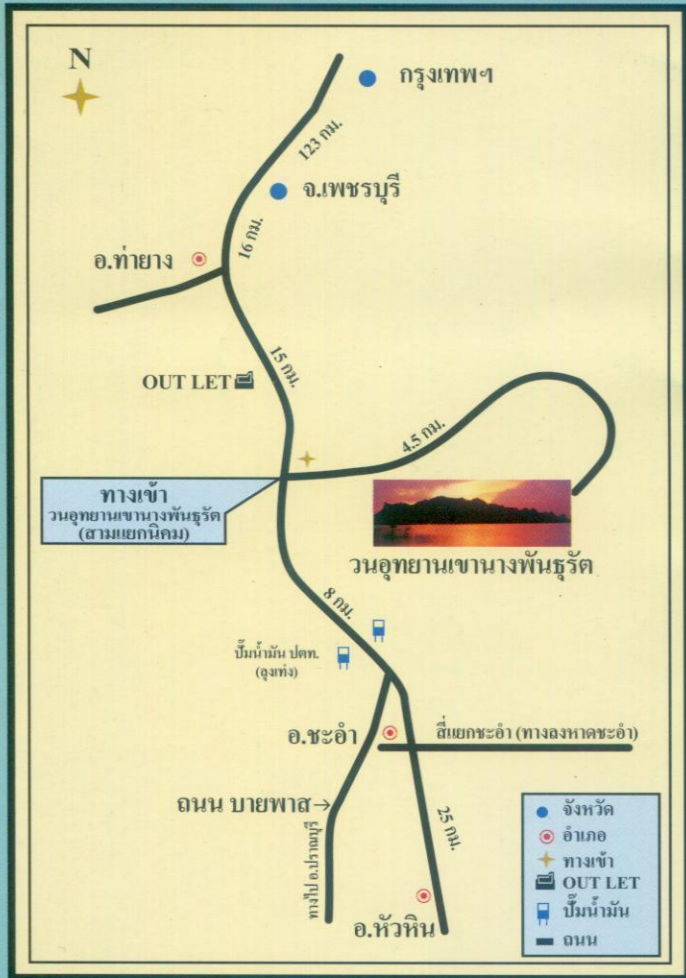
ตามตำนานเมืองเพชร พอนางพันธุรัตตายพระสังข์ก็ได้จัดการทำศพและร่างของนางก็ได้กลายเป็นภูเขา ซึ่งถ้ำมองดี ๆ ก็จะคล้ายผู้หญิงนอน ชาวบ้านจึงได้เรียกภูเขาลูกนี้ว่า "เขานางนอนหรือเขานางพันธุรัต" สืบต่อมาจนเท่าทุกวันนี้

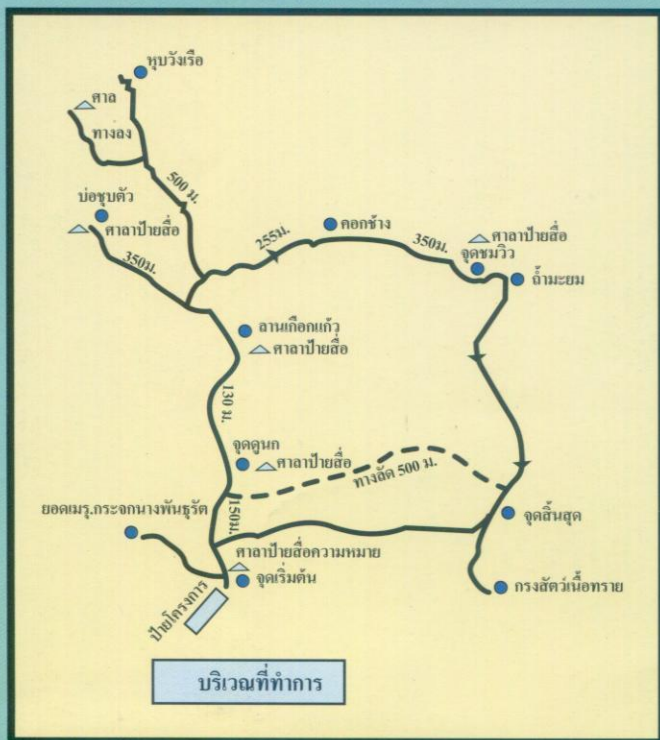
ทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์ตก

แผนที่การเดินทางจากกรุงเทพฯ

แผนที่ทางเดินศึกษาธรรมชาติยาว 3.5 กิโลเมตร

จัดทำโดย : โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพพื้นที่เขานางพันธุรัต
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 สาขาเพชรบุรี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

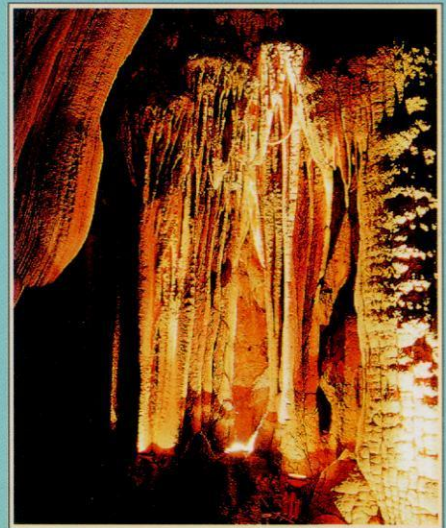
สนับสนุนโดย: งบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาลำดับจังหวัดเพชรบุรี

การเตรียมตัวในการเที่ยวชมธรรมชาติภายในวนอุทยาน

1. ไม่เปลี่ยนแปลงธรรมชาติ
2. รู้จักสังเกต
3. ไม่ส่งเสียงดัง
4. เดินตามเส้นทาง
5. ใจ ต้องเปิดกว้างพร้อมเป็นมิตรกับธรรมชาติ
6. ดวงตา ต้องมองด้วยมุมกว้าง คอยสังเกตรองสิ่งต่างๆที่พบเห็น
7. หู ต้องฟังเสียงธรรมชาติ
8. มือ จะต้องจดบันทึก รายละเอียดที่พบเห็น

โกศนางพันธุรัตที่ถล่มหลังการฟื้นฟู

ถ้าค้นพบใหม่

ครอบครัวย่างง่วนได้